

HRVATSKA RIJEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 uviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utiživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed plate. — Priobčena pisma i zahvalne tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Sastanak uprave stranke prava.

Pod predsjedanjem Don Ive Prodana uprava stranke prava držala je svoju sjednicu u Spljetu dne 16. o. mj. jutrom i popodnevom.

Zadovoljstvom se na istoj ustanovilo, da se redovi stranke prava širom ciele pokrajine množe i jačaju u neporušivoj uzajamnosti i odlučnosti.

Izvjēša iz raznih kotara pokrajine u pogledu predstojećih občinskih izbora primaju se radosno na znanje, jer dokazuju snagu stranke i odlučnu volju pristaša, da stranka stupi u izbornu borbu za obnovu občinskih zastupstva.

Pretrajajući pak već zbitve se događaje i pokušaje, kao one u Gornjem Primorju, Makarskoj, Šibeniku, zadarskom kotaru itd., te uvaživ sve, što se zadnjih doba poduzimlje sa strane stanovitih vlasti proti stranci prava u Dalmaciji, uprava stranke prava konstatuje, da se u strančarske načiste svrhe obnavljaju ona kakva doba sile, korupcije i bezzakonja, koja bi na korist naroda i ugleda države imala biti za uvijek zakopana i kao kažnjiva i pogibeljna iz javnog života uklonjena.

Proti silovitom i strančarskom postupanju vlasti, uprava stranke prava je odlučila, najenergije ustatu, te sve svoje snage upotrebliti u pravcu, da spriechi svako nasilje i dokaže, da je ona u javnom životu čimbenik, koji se ne da postaviti u izvanzakonsko stanje.

Uprava stranke prava — izev u pretres sve okolnosti — odlučila je, da u predstojećim občinskim izborima stupi odlučno na poprište, te pozivlje svoje pristae, da u dosadašnjem pravcu jednodušno i nepokolebivo ustraju.

Pod imenom naroda

i u ime naroda stanovita gospoda poduzimlju u hrvatskoj našoj politici mnogo toga što bi im inače bilo nemoguće. Nego kod Hrvata je već takav običaj, da se i najgora izdaja prekruva plaštem patriotizma. Taj običaj valja da prestane i naša je zadaća da u koliko je moguće u tom smjeru poradiamo.

Na naše pisanje o skorim izborima u Zadru, u pripremanu gospode utvaraša, „Narodni List“ se trudi da navuče na sebe i na svoje onaj debeli plašt patriotizma, koji bi sakrio i ljude njegove i sve što oni u ime naroda, morala i ideala rađe, ali mi to nećemo dopustiti. Mi hoćemo da se bjelodano vidi sve što se pod imenom naroda i u ime naroda radi.

Fedele.

Talijanski A. Fogazzaro. Preveo D. M. Vežić.

Taman se nadjoh na podpiropno vatri i oprem se bilo kome na razjašnjavanju; nu on ne će da odustane, a gospodja me izpodmuča, sklopiv ruke i očajna obličja stade zaklinjati, da mu udovoljim i nekaj govori. Zvoljno se ogledam na ostale, a oni razumješe i polasko se mrzovoljice odalče.

— Znajte — Zuane će — da novca, što ga je ona zaslužila, nlesam smio uzeti. Unuka je moja, ja sam je odgojio, ja izobrazio. Strahotno! Izdala me.

— Neizrecivo me to kinilo i pričinjalo mi se, da sam i ja glavom izdajica, kad dopuštam, da onako govori pred njom; nu ona hoti tako. Sad je glavom krenula prama prozoru. Tko je zurio u protivne strane moge je pomisliti, da se zagledala u mjesec i u pušavicu. Bože, zašto se tu ugoropadila i tu se usila? Lagašno joj se dotaknem ramena. Ona se dosjeti i istom maloprišnom energijom izpodmuče zanika.

Pozivali smo gospodu, da zajednički stanemo tu radnju pretresati, ali oni zovu taj poziv psovkama itd., pa se utiču visokim šerom patriotizma. Oni hoće da govore o Zadru.

Zadar! Narodna borba proti Zadru! U istinu elizir koji je kadar uliti nade u obamrle udove, pjesma koja je kadra prodrtati narodnu dušu. Kako je to krasno: pokazati svijetu, vladi, cielom Hrvatskom narodu, da je Zadar naš.

Dakle na borbu! Tko neće ustati? Tko se neće odazvati? Tko neće najvećim samopriegorom upriet i zajednički raditi sa utvarašima? Oni istina poduzimlju širom ciele Dalmacije sve što je dopušteno i nedopušteno proti stranci prava i narodu, ali — poznata je stvar — pravaši su element, koji više gleda obću stvar nego svoju stranačku, pa će rame i rame stupiti proti narodnom protivniku sa utvarašima . . .

Da je ciele stvar u tomu, mi ne bi toliko prigovarali, ta ljudi se mienjaju, a i utvaraše možemo ubrajati u neku vrst ljudi, koji i ako za nesreću, ipak pripadaju hrvatskom narodu.

Nu o tom se ne radi, nego o tom, da je borba proti talijanašima Zadra navištena, da je obješena na veliko zvono, a u potaji u Zadru su klikaši uređili sve, kako do te borbe ne može doći, nego samo na veliku našu narodnu sramotu.

Da se borba u istinu htjela, vojska bi bila razporedjena, kako bi pobjeda bila barem vjerojatna. Ali kad je vojska razporedjena tako, da je poraz sjeguran, to znači, da su utvaraši morali radi prostote izjaviti se za borbu, a da su u potaji učinili sve što je moguće, da občina zadarska ostane Talijanima.

Da tako bude volja je vlade, interes je utvaraške klike, a preko toga za nju nema zakona.

U kojem su tielu zadarske občine Hrvati bili sjegurni pobjede?

Kad bi se ozbiljno htjelo oni bi mogli imati I. tielo. Treće su mogli imati za stalno. Ali u prvom tielu Hrvati ne će imati većine, jer to klikaši ne će i većini izbornika će biti namignuto da miruju. Treće tielo takodjer Hrvati ne mogu dobiti, jer je to nemoguće.

I u toj razdiobi trećeg tiela sastoji ciele igra, uprav izdaja utvaraša.

U izbornom odboru za izbore zadarske sjede i dva člana zemaljskog odbora. Hrvati, da im bude borba lašnja, odlučili su tražit i razdiobu trećeg tiela na tri odsjeka i odbor je to jednoglasno prihvaćio. O toj razdiobi imalo je odlučiti namjestništvo u usporezumu sa zem. odborom.

Kad se o tom odlučivalo zemaljski odbor ne pristaje, da se treće tielo dieli kako Hrvati traže, nego onako kako je to tražila občina zadarska. Ona dva člana zemaljskog odbora . . .

Zuane trenom umuknu, izčikajuć možda kakav upit, a onda priveza:

— Onaj mi se prsten milio u svoje zemane, a sada ne, pa ne.

Ja ga zaustavim i ponudim se, da ću ga izpratiti do kuća, gdje je možda gospojci Li-zeti tjeskobno. I putem mi se naže, je li od čeiša, nadivaniiti.

— Da, da — odgovori ona, a da se i ne maknu — U ostalome sve je to i odviše brzo riješeno. Sve nevolje, što se to mogu na svijetu pretpjeti, ja sam podnio kroz dvadeset godina ne bi li mi ovo stvorenje postalo umjetnicom. Ona je to bila, još ko djeteece, obećala, najprije Bogu pa Gospi — docigili, gospodar, umjetnik vjeruje, — I to bi ona bila postala. Znamenitom umjetnicom! Ja bih, moj gospodar, bio pošao s ovoga svijeta i gladan, ali i utješan. Kad ti nu, eto ti mi mladica, gazda je, a od onih, koji ne znadu, što je umjetnost, od onih, pa će ti — uzet ću te, ali odalje kazalište, odalje veličanstva i slava. I sad se zaboravlja na Boga, zaboravlja na Boga, na Gospu, na sve se, moj gospodine,

Prestanimo. U trećem tielu Hrvati, kako stvari stoje, mogu imati 2—3 viećnika.

A sada pitamo: gdje je tu borba, gdje ozbiljnost, gdje narod, gdje moral i ideali, o kojima bunca „Narodni List“?

Mi kažemo: to je bruka i sramota i za to smo predložili, da se prve redove prepusti utvarašima i da oni budu birani kao viećnici.

Oni, koji ovu i ovakovu borbu u Zadru slave i uzveličavaju, oni koji „iz taktičnih razloga ne mogu da otkrivaju planove borbe protivniku“ za stalno ciena, da će pobjediti, pak bi ovaj naš predlog morali prihvatiti, tim više, kad bi svi pravaši za njih glasovali.

Ali oni toga ne će. Oni bi u tom slučaju volili položiti oružje. To izričito kaže „Narodni List“, koji na svu silu u ime svoje stranke postavlja jedan uvjet, a taj je, da borba u Zadru mora biti ne stranačka, nego narodna.

„Narodnom Listu“ ne smeta protuslovje, što pravaši daju sve svoje glasove, što ne bi radili stranački, nego baš onako, kako utvaraši žele, pak zašto bi dakle utvaraši i u tom slučaju položili oružje?

To je očito. „Narodni List“ misli da bi rađeć zajednički u svemu sa pravašima izdaja ostala prikriivena pod plaštem narodne borbe i da bi pravašima bile vezane ruke tu izdaju otkrivati narodu.

Eto mi ostavljam „Narodnom Listu“ tu utjehu, a za sad još mu poručujemo, da od prevare i izdaje žive i da mu ne pomaže ni baratanje lažnim moralom ni narodnom borbom, jer svak već vidi da gorih i kukavnijih nema pod suncem od ljudi koji se ljudima samo zovu, a u istinu nisu nego klikaši.

Petogodište izvanjske politike grofa Aehrentala.

Tko hoće poznati društvo i družtvanca diplomatskog stroja i tko hoće znati, kako se diplomate vladaju u uzajamnom radu, taj mora pročitati spomen spise Josipa Alexandra grofa Hübnera, koji se bave onim događajima, kad je on (1851—1895) bio austrijski poslanik u Parizu. Ove su godine bile veoma zanimive: Ludvik Napoleon postavši carem od predsjedništva narodne vlade, naštojao je, da izvojuje sebi i svojoj dinastiji mjesto, koje će moći stajati u istoj častnoj visini ostalih vladaca Europe. Istodobno je radio na tom, kako će smjelom politikom prikazati, da je uz njega ciele Francuzka, kojom će francuzima moći učiniti zaboraviti, da su od slobodnih republikanaca postali podanicima imperatora. Ove su dakle godine bile svjedokom velikih diplomatskih kombinacija te svjedokom dvaju velikih ratova. Poslanici i ministri vanjskih posala imali su mnogo rada.

U spomenspisima Hübnera vidi se posve točno, kako mozaički i iz kakovih sitnica je

rad diplomata složen; što sve treba, ako hoće da se dovine cilja. Kadkada se mora poradi jedne izjave do deset posjeta, deset nota, činiti, a zakasni li sa bud ovim, ili onim, može da do vojnih zamršaja dodje. Poslanik i ministar vanjskih posala i danas — pored brzovanja i pored telefona — uređuje. A isto onako, kako se postupalo za vremena Hübnera: izvana rezerviran baveći se samo najvišim stvarima, koje se tiču dvora, vojske i aristokracije, bdi-juć budno nad svim, o čem misli, da je u probitku vlasti i reprezentirauć upliv one države, za koju radi. — Politiku unutarnju shvaća na lahku ruku; za nju misli, da je sitnica u usporedbi sa vanjskom politikom.

U raznim mislima i nazorima žive i danas još austro-ugarski diplomati. Parlamentar- nost i demokratizacija družtva unutar granica monarhije, nema za njih velike važnosti. Kad bi grof Aehrental isto tako kao i Hübner vodio dnevnik, označio bi u mnogo slučajeva iste nazore i dao bi nam istu sliku, koju je i pariški poslanik već prije 50 i toliko godina ostavio. To je lahko shvatljivo, ako se znađe, da je grof Aehrental odgajan po gore spome- nutom načinu. — Expose svih, a napokon i expose grofa Aehrentala pokazuje mjesto bar male potankosti, veliku površnost te siroma- štvo sadržaja.

Ta pojava tumačila se i izpravljala time, jer da novi ministar nije još imao dovoljno vremena pregledati stanje vanjskih odnošaja i zato je bio kratak baveći se cielokupnostima.

„Moja zadaća — rekao je tada grof Aehrental — biti će poradi toga lahka, jer Austro- Ugarska stoji sa svim europskim faktorima u prijaznom odnošaju. Prilike monarhije stoje na stanovitu dugotrajnosti. Moja najveća obveza biti će — ovo stanje uzdržavati.“

Na to je grof Aehrental izbrojio sve države po redu, da u kratko dokaže, kako su odnošaji svuda dobri i prijazni.

Sada je i opet u siećanjskoj sjednici grof Aehrental dokazao — da su odnošaji Austro- Ugarski sa Njemačkom osobito, a sa drugim državama najose dobri. No u tom ocjenjiva- nju odnošaja Austro-Ugarske prema drugim vlastima nadložio je jedna vrlo važna razlika: Odnosaj Austro-Ugarske naprama Rusiji god. 1906 označio je grof Aehrental slovima „iskreno prijateljstvo“; u siećinju ov. g. izjavi se u toj točki, da se „nada, te će i sa Rusi- jom, sa kojom se dobro stoji, i nadalje tako ići.“

I upravo u tom stoji najslabija strana vanjske politike grofa Aehrentala.

Grof Goluchovski ostavio je svome nasljedniku odnošaje sa Rusijom ne samo u svome liepom stanju, nego — što je najvaž- nije — odnošaje neposrednog posrednika u Berlinu. — Nitko ne osudjuje čin grofa Aehrentala što je proveo aneksiju Bosne i Her- cegovine. Na to je bio obvezan. No istodobno

zaboravlja, a ovome starcu srce puca. Ni to nije dosta.

— Nu te, gospodar Zuane — podjarim ja glasom, kad ne možeš dulje snositi — kasno je i opremajmo se.

— Ni to nije dosta — nadostavi on iz- dižuć se — Muž umire, jer, ne zaboravite, da ima gore pravice.

Biedna gospodja i zaskočena pljesnu sa rukama.

— Oh, Bože; a pa to ne! — prolanu ona.

Ne bi mi pošlo u svakoj za rukom po- tanko izpriopovjediti, što će se sada dogoditi. Možda to ne bi nikome uspjelo. Znam to, da Zuana stade skrika, da se svjetina slepla i nastada dar-mar, da slipeac bi odveden, da me Fedele stade zaklinjati, da bi je smjesta nadvo, u samoću, izpratilo.

Vijavica je utihala, nu studen je bila ugrizita. Još se rt Pic Vogela sniegom pušio. Uporavismo korakom sa suprotne strane prama mjesecu i prama sniženome obzoru nizduž, a čitavo je nazubano, medju dvjema posrebnje-

nim gorama crnih jelenih vršika. S one strane zaselčica inžinira C. osjećalo se manje studni; koju družica usitni korakom.

— Ne zamjerite — ona će mi — što vam pusto zaošetam. Znajite, da je ovo prvi i posljednji put. Nigda me više i u amine ure ne ćete vidjeti. Još se nadam sutra, da ćete iz samilosrdja za me opremiti koju stvarčicu, a pozatim ne ćete ni za moje ime sazati. Nigda više. Fedele za moje krstno ime. Niti mogu što već biti vjerna.

Pri ovim zadnjim riečima potaja joj se glas, bi reći, utрно se, ko da u sebi kriju neko tajno i vajno znamenje. Zapa- zim, da joj se očli i iskred od suza. „Nigda me više ne ćete vidjeti, nigda ne ćete čuti za moje ime.“ Ščega to ovako zbori? Što je namu- mila? Srce mi se počeo suživati. Toliko to mora trpjeti biedno i nježno čeljade, a nako mi se čistom prikazuje! Ono obličje, onaj glas, ono nježno i neubitičeno ime — u svemu se tome prikaza nekakvim stvorenjem, u koje si se u snu zaljubio.

(Svršit će se).

bila je njegova obveza i to, da prije, te za vrijeme aneksije uredi odnose Austro-Ugarske i Rusije tako, da kabinet petrogradski uvidi, kako je dobro i u interesu Rusije —ored aneksije, — što bolji i bliži odnosaj sa Austro-Ugarskom.

Tko hoće biti muž svoga zvanja nesmije polajno raditi, a onda i brutalan biti, jer zato ne treba imati diplomatskog uma. Čvrst čovjek mora raditi, kao ono Bizmark koji je zadavši Habsburškoj Monarhiji strašan udarac godine 1866 znao istu, već četiri godine kasnije, za vieme Francuzkog-Njemačkog rata, uzdržati od moguće pogibeljnog podhvata, a 1879. doveo i do primirja.

Grof Aehrenthal anektirao je Bosnu, a neobičnim strateškim planom šefa generalnog stožera grofa Conrada pl. Hetzendorfa, znao je imponirati Europi brzinom vojne pripravnosti Austro-Ugarske. — No nije znao niti poštovati ljubav Rusije, niti se tako držati, da Rusija vidi u dobrom prijateljstvu Austro-Ugarske i svoju dobrobit.

Ta velika pogriješka dobro je došla praskoj diplomaciji. — Ona vremena krmskog rata 1856, kad je Rusija zadavala uvjerenja njemačke blagonaklonosti sa zadovoljnim smjekom — ponovila se — samo sa velikom razlikom: danas Rusija tu prijateljstvo Njemačke prima sa iskrenom zahvalnošću.

Kao što u ono vrijeme, tako i sada, kuća Hohenzollerovala napreduje i diže se na neumjestima, koje čini austrijska diplomacija.

Povjest će način političkog rada grofa Aehrenthala staviti u isti red grofa Buola.

S. P.

Političke vesti.

Promjena ustava u Bugarskoj. Bugarska se je podigla na carevinu, pa sad valja da se i ustavne norme radi teke promjene. Bitne promjene ustava bit će u tome, da će ustav u 15 članaka biti temeljito promijenjen, a oko 90 članaka imat će se moći da izmieni naslov države. Ispraviti će se čl. 6, koji treba da glasi, da naslov vladara glasi: „Njegovo Veličanstvo car Bugara“. Čl. 17. ima glasniti: Car prekida i utvrđuje sve ugovore sa drugim državama. U pitanjima o političkoj ili građanskoj slobodi Bugarina, odlučuje narodno sobranje. Čl. 19.: Kada car odlazi iz carstva imenuje svojim nasljednikom prijestolonasljednika. Ako ovaj nije punoljetan onda ministarski savjet. Čl. 24 Carstvo dostajanstvo je nasljedno u izravnoj mužkoj lozi današnje vladarske kuće Sachsen-Koburg-Gotha, čl. 35: Civilnu listu carevu će opredjeliti sobranje po sebnim zakonom. Čl. 38.: Car ne može da izpovedi drugu vjeru već pravoslavnu, izključivši današnje cara. Čl. 86.: Narodni predstavnici se izabiru na 4 godine. Čl. 127.: Zasedjanje sobranja traje od 15. oktobra do 15. februara. Predviđa se uređenje novoga mjesta (devetoga) ministra, ali bez listine.

Osim ovih bitnih promjena u predloženoj zak. osnovi se nalazi i djelomična reformna kaznenog postupka, naročito ustanova, da se ne može nikoga osuditi bez predhodne iztrage, a nikoga zatvoriti bez temeljitoga uzroka, koji se mora temeljiti na kojoj normi kaznenog zakona ili redarstvene naredbe, a iztraga se ne smije ni protiv toga voditi dulje od 6 mjeseci. To su u glavnome točke o promjeni ustava u Bugarskoj, koja će doskora biti primljena po sobranju, a onda će ju u pretres uzeti veliko narodno sobranje, koje će se sastati po svoj prilici do početka augusta.

Novi statuti „Slavenske Jednote“ glase: 1. Udruženje se zove slavensko parlamentarno udruženje (Slavenska Jednota). 2. Organi su toga udruženja predsjedništvo: sastoji od predsjednika i šestorice članova u svojstvu podpredsjednika. Sve ove funkcionare bira parlamentarna komisija, određuje i kojim redom pojedini podpredsjednici zamjenjuju predsjednika. Parlamentarna komisija može svaki put sa većinom glasova zaključiti, da se poveća broj članova u predsjedništvu. 4. Predsjedništvo je reprezentacija i eksekutiva slavenskog parlamentarnog udruženja, nu ne može da stvori zaključke obvezatne za stranke u slavenskom parlamentarnom udruženju. Iznimka je, ako ga na to parlamentarna komisija u konkretnom slučaju naročito ovlastila bude. 5. Predsjednik saziva na sjednice predsjedništvo i parlamentarnu komisiju u predsjedja svima, potpisuje odluke slavenskoga parlamentarnoga udruženja i vodi njegove poslove, ali je u svemu ovisan od obvezatnih zaključaka parlamentarne komisije, dotično predsjedništva. U slučaju, da je predsjednik zaprijeten, obavlja njegove funkcije onaj podpredsjednik, čiji je jed. Parlamentarna komisija sastoji se od dvadesetčet članova, od kojih 17 šalje „Češki

jedinstveni klub“ (Češko stranačko parlamentarno udruženje). 5 „Slovenski klub“, 3 „Sveza južnih Slavena“ i 1 „Ruski narodni klub“. Članove predsjedništva ili parlamentarne komisije, u koliko su zaprijeteni, zamjenjuju zamjenici. Zamjenike imenuje unapred pojedini stranački klub. 6. Parlamentarna komisija može da stvori zaključke, ako je absolutna većina članova prisutna i ako su zaključci prihvaćeni većinom glasova. Nijedan član nije vlastan protiv takova zaključka Slavenske Jednote u parlamentu glasovati, ali mu je slobodno, da prije glasovanja ode. No to svakako mora prije javiti predsjedniku Slavenske Jednote. 7. Svi izbori u parlamentarnu komisiju obavljaju se većinom glasova i ne trebaju za to nikakove daljne privole. 8. O tome, da li se imade nova koja stranka primiti u slavensko parlamentarno udruženje, odlučuje parlamentarna komisija sa dvie trećine glasova i to u tajnom glasovanju. 9. O sjednicama se parlamentarne komisije imadu voditi zapisnici. U tu svrhu imenuje predsjednik bilježnika iz onih stranaka, čiji su pripadnici zastupani u parlamentarnoj komisiji. Zapisnike potpisuje službujući bilježnik i predsjednik. 10. Promjena ovoga statuta može uslediti samo zaključkom triju četvrtina slavenskog parlamentarnog udruženja.

Tajni pakt o bankovnom pitanju. „Zeit“ donosi tajni pakt o bankovnom pitanju između austrijske i bivše koalicijske vlade. U toj vesti kaže se među ostalim: „Trajanje bankovnog privilegija ustanovljeno je za vrijeme od 1. siječnja 1911. do 31. prosinca 1917. Obe vlade složile se u tom, da će u slučaju sporazumnoga rješenja bankovnoga pitanja, nakon što na međunarodnom novčanom tržištu budu nastale normalne prilike, podastieti i oba zakonodavna tela osnove o preuzetu plaćanja u gotovom. O samostalnoj banci nema u rečenom zapisniku ni jedne riječi“.

Iz hrvatskih zemalja.

Kada mene više ne bude... Gosp. Ivan Sancin c. kr. poljodjelski učitelj i zemaljski zastupnik u Buzetu osigurao se i darovao našoj družbi „Sv. Ćirila i Metoda za Istru“ policu za K 500— Osigurao se kod narodnog osiguravajućeg zavoda „Prva Češka sveobšća dionička družba za osiguranje života“ u Trstu, koja je uvela tu vrst osiguranja i koja pospešuje osiguranja u korist družbe „Sv. Ćirila i Metoda za Istru“. Iskrena hvala!

Najtoplije preporučamo ovakav način osiguranja u korist družbe. Kod Slovenaca se je to već odavno uvriježilo i njihova zaslužna družba bilježi već do sada liep broj takovih policia, kakovu nam je evo poklonio velezaslužni narodni zastupnik g. Sancin. Ovakovim se osiguranjem družba utvrđuje za daleku budućnost i mi nemamo rieči, kojima da pohvalimo zamisao „Prve češke družbe za osiguranje života“. Preporučamo je svim družbinim požrtvovnim prijateljima!

Novo vrelo priroda u korist družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru. Naš poznati dobrotvor g. Ante vitez Bačić, veletržac na Sušaku, proizvodi u svojoj tvornici likera, pecari rakije i konjaka još i neko piće, što se proizvodi iz raznog voća i bilja, a služi za okrepju želudca. Tomu piću ime je „Rodoljub“. Mi smo ga okušali i uvjerali se, da je to zaista zdrav napitak, valjano i ukusno priugotovljen, tako, da se može natjecati s najboljim proizvodima ove vrsti. Dogovorno s gosp. Bačićem stavila je družba „Rodoljub“ u promet. Od sveukupne prodajne cene dobivat će družba 8% „Rodoljubi, neka vam je najtoplije preporučeno piće za okrepju želudca „Rodoljub“!

O pripadnosti Herceg-Bosne bit je govora u sjednici bosanskog odbora ug. delegacije. Tekom razprave izjavio je Khuen i Burian, da delegacije nisu kompetentne razpravljati o tom državnom pravnom pitanju, a prvi je nadodao, da će u stvari Bosne odlučivati vladar i sabor, kako se to postupalo i za aneksije.

Iz hrvatskog sabora. Pokadkada samo koja žešća upadica, inače sve liepo ide. Jednom prilikom dr. Mile Starčević dobacio Sulpitu, da on nije dostojan sjediti u društvu poštenih ljudi. Iznesene su već adrese osnove i to: saborske većine, stranke prava, Starčevićeve stranke prava, Radčevića i koalcije. Čitanje adresa je već otpočelo. „Narodne Novine“ ponešto muto pišu, da će na koalciju, ako ne odobri proračuna, prosti odgovornost, što Hrvatska ne će uživati 3 milijona više ove godine u proračunu izvršenih. Što se koalije tiče u njoj sve puca te je sva prilika, da će do malo dr. Mazzura, Benešić, Turković i drugi iz nje biti prisiljeni izstupiti, ili će biti izjurni, jer se ne slažu u svakoj sa Sv. Pribičevićem.

Kralj Petar kroz Zagreb. Na svom putu u Italiju prošao je u sriedu srbski kralj Petar kroz Zagreb. Predsjedništvo Sokolskog Saveza htjelo se je ovom zgodom zahvaliti radi su sretnosti za prolazak Sokolova u Sofiju, no redarstvo nije to dozvolilo, jer kralj putuje u strogom inkognitu.

Bosanska deputacija u Pešti, koja se tamo nalazi već par dana, predala je dva memoranduma ministrima Burianu i Aehrenthalu, te je kasnije bila u posjete svim članovima obiju vlada.

Promjene na bosanskoj vladi. Mostarskom okružnom predstojniku Maximu pl. Gjurkovicu podieljen je naslov dvorskog savjetnika. Po glasinama, koje su već postale javna tajna, mao bi pl. Gjurkovic doći na mjesto sadanjen odjelnog predstojnika za ekonomiju viteza Mikulya, koji se povlači u mirovinu. U ustavitom se krugovima tvrdi, da bi na mjesto sadanjen civilnog adlatusa baruna Benka mogao doći dr. Nikola Mandić. Dopolisnik dobro informirane bečke „Bos. Correspondenz“ naglašuje, da predstoji i imenovanje jednog drugog generala za poglavicu Bosne i Hercegovine na mjesto baruna Varesanina, nu sve sarajevske novine — službene i poluslužbene — uporno to poriču. Sve ove promjene u bosanskoj upravi su samo predmnive — rođene novom političkom situacijom u zemlji. Ne stoji također još nikakav faktični odstup civilnog adlatusa, nu kao naj-ozbiljniji kandidati spominju se barun Pittner i pl. Shek.

Iz grada i okolice.

„Hrvatski Sokol“ u Kaštelima privredjuje u sobotu 18. veljače 1911. u svojoj dvorani u Novome, te u svim prostorijama „Hrvatske Čitaonice“, blagohotno ustupljenim, sjajni društveni ples sa tombolom. Početak plesa u 8 sati na večer. Dobrovoljni prinosi primaju se u korist Sokola sa zahvalnošću.

Plement dar. Veleugledni g. R. Vlahov u Zadru poslao je na ruke poglavitog gosp. načelnika dra. Iva Krselja K 300— prigodom 50-e godišnjice osnutka tvrdke R. Vlahov, svrhom da ta svota bude porazdieljena među siromahima ovoga grada. Odnosna svota bi već predana u željenu svrhu upravi mjestnog „Ubožkog Doma“.

Gosp. načelnik upravio je g. R. Vlahovu toplo pismo zahvale.

Ovom prilikom izrazujemo i mi veleuglednom i velikodušnom darovatelju svoja čestitanja, žaleći, što ova svjetska tvrdka još uvijek ne prinosi svietom ime ovog grada odavle, gdje je bila i osnovana, a to s krivice ljudi, koji su držali više do silie nego do patriotizma i do obće koristi Šibenika.

Vjenčanje. Primisno obavieti, da se dne 26. ovog mjeseca milovidna gospodjica Sofija Stojasavljević vjenčava sa g. Živkom Magjarevićem, upraviteljem „Hrvatske Tiskare“. Mladom paru, uz najiskrenije čestitke, želimo svaku sreću!

Novi dućani. Glavna ulica se s dana u dan popješava. Već ima nekoliko vrlo liepih dućana sa ukusnim izlozima. Do malo biti će izvršena gradnja drugog dućana u kuću g. V. Kulića. Biti će tako dva krasna dućana usporodo na početku glavne ulice te će zbilja biti ukras grada.

Pogledom na uredbu pogodbenih državnih činovnika. Svak se sjeća, da je ministar financija, još na 10. Prosinca 1909 u sjednici dozvoljenju predstavnicima društava Praga i Graca, obećao urediti ili bolje poboljšati ekonomno stanje pogodbenih državnih činovnika. Prošla je 1910 i već smo u 1911, a obećanje nije ostvareno, jer predstavnici vlade, koji ublaštise zastupnike Markla i Prochazku, da izrade osnovu, promieniše misao i iznose neku novu osnovu, po njima izradjenu, koja i ako nam još nepoznata, biti ne će mnogo utješljiva za spomenute činovnike.

Dok uprkos nepovoljnim državnim financijama stvaraju se nova mjesta dvorskih savjetnika i promaknuća viših činovnika bez ograničenosti, na niže kancelarijsko osoblje, nalaže se u državnoj službi nitko da bi ni svrnuo oka, puštajući ih i nadalje ploviti u najnesnožljivijoj potrebi.

Nepobitna je činjenica da kad se je radilo uvesti kakvu novu reformu na dobrobit tih pogodbenih kancelarijskih činovnika, našlo se je i nalazi se uvijek poteškoća — sa strane Vlade — da se to ostvari, pa nije dakle čuditi se, ako svi ovi biednici odlučise jednoglasno tražiti, bilo pod koju cenu, da se to, za njih životno pitanje, dokrajči.

Svugdje se održavaju, stvaraju centrale i podružnice, jer i oni shvatiše „da samo udruženim radom cilju se stiče“, pa rado konstatujemo da svi oficijanti i pomoćno kancelarijsko osoblje šibenskog okružja, sliedeć pri-

mjer drugih, okupiše se u jednu podružnicu Centrale u Zadru, s kojom dogovorno sa onima Praga-Beča itd, rade za zajedničku dobrobit.

Doznajemo da su dana 15 tm. predstavnici ove podružnice bili kod častnog gosp. zastupnika Dr. Dulibića i predali mu jednu spomenicu, upravljenu brozjava ministru predniku. Častni gosp. zastupnik primio ih je prizjano i obećao im, da će svim silami poduprieti njihov opravdani zahtjev.

Ufamo se, da će i ostala čartna gospoda zastupnici, bez razlike stranaka, raditi za ove biednike, tražeći od vlade što skorije i prama zahtjevim povoljnije rješenje. A i pravo je.

Zanemareni nekrolg. Neki dan smo gospodu Pendule i družinu podsjetili na jednu dužnost, koju oni propustiše učiniti prama uspomeni jednog čovjeka, koji je za njihovu „stranku“ vrijedio više, nego svi oni skupa, pok. D. Škarice. Radilo se o tome, da se njega ne sjetiše u nijednoj novini niti riečju. Sad nakon naše opazke, „Sloboda“ splitska donela je dug nekrolg o pokojniku, a uredništvo tog lista, hoteci nemarne Pendule nekako opravdati i izvući iz škriepa, nadodaje, da je to pismo par dana na pošti ležalo. Premda je jasno, da pošta u ovom slučaju nema nikakove krivice, nego nezahvalnost pendulovska, ipak i kad bi tako bilo, zakašnjenje bi bilo od kakvog mjesec dana. Trebalo je, da kao nevještu i lakomislenu djecu onu gospodu povučemo za jedno uho, a da se sjeete dužnosti svoje.

Porast pučanstva u Vodičkoj občini kroz zadnji decenij poskočio je za 1333 po sto. 1900., Vodicke jedini odlomak istoimene občine, brojile 2626 stanovnika, a koncem 1910. poskočile na 2976. Od ovih prisutno u mjestu 2795, a odsutno 181. Svi državljani austrijski osim jednoga. Po vjeri svi rimokatolici, a po narodnosti svi Hrvati osim jednog — župnika, koji se izjavio, da mu je jezik obćenja talijanski. Po zadnjem popisu Vodicke broje 456 obitelji u 579 kuća.

Povrtiljarska zadruga u Vodičama ustrojila se. Stupa u „Zadružnu Zvezu-Ljubljane“.

Sokolska prijava. Za sutra u 10 sati prije podne sazvana je sokolska prijava u društvenim prostorijama.

Sokolski ples u Drnišu. Danas drniški Sokol drži svoj ples sa lutrijom.

Odasljanstvo. Kako dozajemo, na današnji sokolski ples u Drnišu ide odasljanstvo šibenskog Sokola. Na današnji sokolski ples u Kaštelima ide odasljanstvo Sokola i Vatrogasaca.

Pokrajinske vesti.

Odazak obljubljenja župnika. Veliko-Brdo, 12 veljače. Gubitkom našega dobrog župnika O. Bone Sarića franjevca, koji se danas — nakon kratkog boravka — odielio od nas, razorena su mnoge nade, skopčane sa njegovim boravkom. Čas njegova raztakna s nami, bio je čas sinovske boli, jer znamo da u njemu gubimo oca, pastira najbudnjega, koji nije ni žalio ni truda ni znoj, a o svoje povjerenje stado vidi na visini one čestitosti, koju samo duša čista i zaljubljena zaželjeti znae. Sav njegov rad na korist našu, bio je rad oca, koji kam usrešiti svoje sinove. A ta ista ljubav kod O. Sarića znamo, da je spon-tana jer je na površinu dibivala u mjestima gdje je župnikovao, a osobito u crnoj Bukovici kamo je iz kamatičkih ruku izrago povjereni mu narod, koji može pravom vapiti: Spasio si nas iz čeljusti vuokova, dobri pastiru! Ne sumnjamo ni najmanje, da ne bi istim žarom i za naš boljitak poradio bio bilo u čemu, kako je već i nakanio, te dok žalimo za njim, radujemo se njegovim novim župnicima koji će u Ot. Sariću naći uzorna svećenika, miloga oca i budna pastira.

Naše mu vječno priznanje, i još jednom srdačni: s Bogom.

Velikobrđjani.

Razne vesti.

Carnegie o braku. Carnegie je držao nedavno pred ženskim odasljanstvom tiskare šaljivoga lista „Puck“, kada ju je razgledavao, govori o braku, u kojem je među imin rekao: Većina milijunaških žena ne može uzporediti koracati sa svojim muževima, pak su za to nesretne. Ovdise im je razkoši, a premalo duševne okrepe. Ja bilh vam savjetovao, da se udate za siromašnoga muža. Time nije rečeno, da odbijete nekoga zato, jer je milijunaš, Ja sam 42 čovjeka učinio milijunašima i imam malo izkustva. Kako milijunaške žene ne mogu podnosti bogatstva, tako isto biva i sa sinovima. Oni misle, da ne imaju naprama svojim sunještjanima i državljanima nikakovih obveza. Ne mora čovjek zato zazirati od braka, ako je milijunaš, ali bolje je ako si siromašan. To vam kažem otvoreno po vlastitom izkustvu.

Garderoba jedne kraljice. U londonskoj Buckingham-palaci, rezidenciji engleskog kralja Gjura V. i njegove žene, nalazi se pokraj sobe za oblačenje kraljice Mary veliki prostor, koji ne sadrži sasma ništa nego li uzdiži zidova ogromne ornare iz mahagoni drveta. U tim ormarima nalazi se odjeća kraljice kao: dragocjene državne i društvene toalete, te nešto jednostavnija odjeća za svaki dan. Tom odjećom upravlja posebna komorkinja, koju podupiru dvie pomoćnice. U večer svakog dana saobćuje se komorkinji na ceduljici, koju će odjeću kraljica obući sljedećeg dana i u koju će dobu doći u sobu za oblačenje. Odjele se označi samo brojem, jer je sva ona gomila odjeća u ormarima poredana po brojevima. Osim toga vodi se posebna knjiga, u kojoj se točno uvede dan, kada je kraljica odjele primila, kada je i u koju ga je dobu nosila. Obično kraljica jedno odjele drži kod sebe šest mjeseci, a obuće ga dajviše osamnaest puta, što je već velika riedkost. Iza toga odjele putuje u posebni ormar, u kom leže odložena i „ponošena“ odjele. Dva put u godini ta se odjele sabere, te porazdele i prodadu. Svota dobivena za ponošena odjele upotrebljava se za dobrotvorne svrhe, a londonska tvrka, koja posreduje kod prodaje odjele mora se brinuti, da odu izvan Englezke. To se čini za to, jer se jednom slučajno, da je prigodom jedne svečanosti kraljica na jednoj dami ugledala i prepoznala svoje odjele, a to je se vrlo neugodno dojmiilo. Kad kraljica namjerava, da svoju garderobu poveća i obnovi, to se dvorskom krojaču, koji priugotavlja odjele lih za kraljicu, saobćuje točno dan i sat, kada će doći i vrst odjele, kojeg hoće da naruči. Kraljicu naravski dočekaju u posebnom salonu, u kojem se dočekuje samo ona. Više odjele leži već gotovih, dok posebne „mannequin“, gospodjice na kojima se ogledava odjele, već šću po dvorani. Kraljica si jedno odabere, a njene opazke i zapoviedi bivaju stenografirane i prije nego li ode, pročitanne. Pokušna oblačenja obavljaju se tada u Buckinghamskoj palači i to samo jednom, stoga je vrlo teško za kraljicu raditi. Treba još dodati, da kod nastupa dvorske gospodje dobivaju strogi nalog, da se nisu usudile oblačiti slično kao kraljica i odjele svoja prilagodjivati njenom ukusu, a pogotovo kopirati koje od njenih odjele.

Ubijanje u kazalištu. Nedavno se dogodilo na pozornici grada L. prigodom komada „Demon zemlje“ veoma zabavni dogodjaj. U posljednjem činu, imala je gospodja T. više puta pucati, te ubiti samokresom gospodina Z. Samokres je ali prevari i mjesto grmečeg pucanja, čuo se samo lihi huk kokota ubojitog oružja. . . . Nastaje strašan položaj.

Demon hoće na svaki način umrieti — ali ne može. Zlo je, kad čovjek hoće umrieti, a ne može! Još je ali gore, kad čovjek na pozornici mora umrieti, budući da to pisac traži, a ne može, jer to glupi samokres ne dozvoljava.

Gospodja T., očekujući prasak samokresa, bila je zapanjena, opaziv da je oružje izdalo, a gospodin Z., pripravan na smrt — mal da u istinu nije umro.

Što sada? Bedasti samokres križa plan pisca i volju dobrih ljudi, koji hoće umirati, — a pri ruci nema ni jednog samokresa ili inog oružja, koje bući. Buke mora biti, prvo zato, da bude demon zadovoljan, drugo zato, da ljudstvo — sito bude, a gospodin Z. probijen tanetima.

Kad čovjek na svaki način mora umrieti, to mu dolaze na pamet razne dobre ideje. Tako i g. Z.-u dodje krasna namisao — te ovako pred smrt svoju smisli:

— Mora li se na pozornici u istinu pucati? Ne bi li se moglo tome izbjeći te za kulisama biti ubijen, a svejedno, jesam li dobio jedno ili više taneta — vraćam se na pozornicu i umirem u redu?

Redatelj si i što takova može dozvoliti. Tako se dogodi. Gospodin Z. uzmiče, a gospodja T. poleti za njim sa strašnim tim oružjem — i bilo je tiho.

Za čas se vraća demonska gospodja i viče: „Ubila sam ga“.

Da, da! Ljudstvo je ali moglo misliti, da ga je otrovala ili udušila jastukom.

Odmah zatim dolazi gospodin Z. — dakako sa tanetima u truhu i kao dokaz da gospodja T. istinu govori i da je izvrstno gadjala, počne telurati i srušiti se — mrtav.

Isto tako dogodilo se u nekom manjem gradu. Prikazivala se nekakva španjolska tragedija, a na koncu mora neki junak ubiti svoju dragu, vičući:

— Izdala si me, a sad umri!

Budući da je igrajuća gospodja bila slabih živaca, bojeći se pucanja kraj sebe, dogovoreno

je, da će zato ravnatelj za zastorima pucati, kad dodje čas.

Dolazi dakle taj čin! Junak trže samokres iza pasa i viče:

— Izdala si me — umri sada!

Za zastorom je mir, tišina, draga bi htjela umrieti, jer mora — no ne može budući nije u redu ubijena. Za zastorom čuje se glas biesnog ravnatelja: — Kuda ste mi zametnuli samokres, razbojnici ste svi po redu.

Sigurno ga je iko ukrao!

Ljudstvo se grči u smiehu, a galerija viče: „vivat!“ Junak je bio sve nestrpljiviji i nakon kratkog časa, kad je mislio da je ravnatelj pripravan poviče opet:

— Izdala si me — umri sada!

No ponovno tišina!

— A što siliš glupane? čuje se glas srdita ravnatelja — govori joj šlogod dok najdem samokres!

Junak je bio već povriedjen previše, bojeći se također da se ne predomisli — pograbi bodež i vikne:

„Izdala si me — bodež ovaj neka ti sudi!“

I upravo u prsi je pogodi, a ona smrtno ranjena pada.

Isti tren čuje se i orljava samokresa: bum, bum . . . jer ga je ravnatelj našao . . . Sa poljskog S. K.

Imate li bolest?

reumatičnu, uloge, glavobolju, bol zuba? Jeste li si kroz propuh, nahladu, pokvarili zdravlje? Uzmite Fluid m. d. M. „ELSA-FLUID“, koji ublažuje bol, lieči i kriepi. U istinu valja! Nije to samo preporuka! 12 bočica K 5 — Proizvadž je samo liječnik Feler u Stubi, Elsatj broj 64 u Hrvatskoj.

Naše brzojavke.

Odkrivena urota u Španjolskoj.

Madrid, 18. veljače. — Redarstvo je ovdje izvelo razne kućne prematične i to objelodanjenih antimilitarističnih protesta. Tom zgodom se ustanovilo, da je postojala čitava urota, koja je protiv vlade imala pobuniti vojsku.

Spor Rusije i Kine.

Berlin, 18. veljače. — U ovdješnjim političkim krugovima drži se, da će Kina radi svog držanja prema Rusiji imati ozbiljnih posljedica. Kini je već predan ultimatum.

London, 18. veljače. — Amo predvlada mišljenje, da će se spor ipak mirno riešiti.

Kuga u Mandžuriji.

Potograd, 18. veljače. — Prema vjestima iz okuženih krajeva ustanovljeno je, da su u Mandžuriji sve rieke i močvare prepune kužnih bakterija. Dosad se računa, da ima do 50 hiljada mrtvih.

Zdravlje S. O. Pape.

Rim, 18. veljače. — Zdravlje S. O. Pape ide sasna na bolje.

Bankovno pitanje.

Budimpešta, 18. veljače. — Opozicija traži će, da se o bankovnom pitanju poimenično glasuje.

Opovrgnut austro-ugarski ugovor.

Beč, 15. veljače. — Sa mjerovadne strane opovrgava se vjest, da je izmedju Austro-Ugarske i Bugarske utanačen tajni ugovor.

Vojni proračun.

Budimpešta, 18. veljače. — U sjednici vojnog odbora delegacija prihvaćen je vojni proračun.

Pasivna rezistencija u Trstu.

Trst, 18. veljače. — Pasivna rezistencija državnih činovnika sveudilj traje. Prieti pogibelj, da se protegne na cielu obalu.

Iz Turske.

Carigrad, 18. veljače. — Turski ministar nastave predao je ostavku.

Carigrad, 18. veljače. — Ministar rata sazvao je pričuvu triju vojnih zborova. Poslati će ih u Jemen.

Kralj Petar u Rimu.

Rim, 18. veljače. — Srbski kralj Petar prispio je amo te je već napravio izlet u automobilu u Castel Parziano.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

ZAHVALA

Svim onima, toliko u Šibeniku koli u Tiesnom, koji su na razni način počastili uspomenu naše nezaboravne

Marija Concetta

tužnim srcem, shrvana od boli, najiskrenije zahvaljujemo.

U ŠIBENIKU, 10. februara 1910.

Ivka ud. Matcovich za se i rodbinu.

PRODAJE SE

komad zemlje sa malom zgradom u Varošu u prostoru oko 600 m². Obratiti se Uredništvu.

PRODAJE SE

mjesto u Varošu na vrlo zgodnom položaju. Obasiže do 3000 m², uključivši zgrade.

Prodaje se kuća

u Varošu na 3 poda sa dvorištem i vrtom. U dvorištu ima malena kućica. — Potanje kod uredništva

Traži se

GLAVNI ZASTUPNIK za grad Šibenik do Spljeta

sa najbližim otočjem za uvođenje triju izvrstnih, svakoj kući potrebnih patentiranih proizvoda. Prednost imaju oni, koji su u stanju pružiti dostatno garancija. Pismene ponude neka se šalju na g. RUDOLFA I. DOLEZALA „Hotel Krka“ do 20. t. m., a ustmene primati će isti dan 20. tek. mj. od 3—5 po podne i 21. od 10—12 prije podne u gore spomenutom hotelu.

Zahtjevajte cigaretni papir

„JADRAN“

U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru 20% od čiste dobiti

Najfinija vrst — Elegantno opremljen

Skladište na veliko:

Škratska kujižarnica V. Göszl - Zadar 8—30

Tiskanice

za obćine i župske urede — dobivaju se — uz vrlo nisku cijen u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

Važno za svakoga!

Gustav Marko i drug Trst

Podružnice: Via Giulia br. 20.

Telefon br. 1930.

Centrala: Via Coronoe 45.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke. Vlastita tvornica za ures porculane i izradba svakovrstnih kipova po uzorku za oveće naručbe.

Podružnice: Via Barriera vecchia br. 33.

Telefon br. 1930.

Veliko skladište stakala prostih, apaniranih i za ures. Veliki izbor predmeta za liječnike, drogerije, porculansko i zemljano sudje, ocaoline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike količice naročitih tvari u ocaolini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.

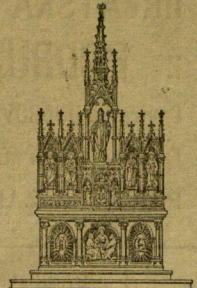
Na zahtjev šalju se cijenici badava.

Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

Insam & Prinoth u Sv. Ulrihu, Gröden (Tirolska).

Utemeljeno godine 1820.

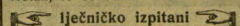

Više puta nagradjeno.

Kiparske radnje iz drveta za crkve Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice križni putevi, razpela, jaslice i t. d. Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj. 24.9. 911.

Ako Vi

ne možete jesti, te se čutite bolestan, to će Vam

Kaiser'ovi

Želudčani

Pfeferminckarameli

sjegurno pomoći. Dobiti ćete dobar tek, želudac se opet uredi i ojači. Radi oživljujućih i okripljujućih svojstva, neobhodno potrebiti na putovanjima.

Jedan omot 20 i 40 filira.

Prodaje:

Carlo Ruggeri, cent. drogerija i Vinko Vucić, drogerija u Šibeniku. 4—12

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineških srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogati ilustrirani cijenici. Tvorničke stalne ciene.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Hrvati i Hrvatice!

Pomozite Družbu

Sv. Cirila i Metoda

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 180.000

BANKOVNI ODJEL

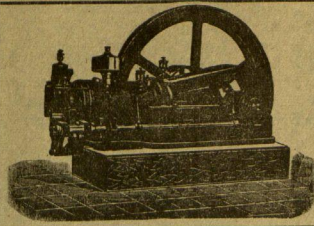
PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KANTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE. OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SREČKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

- - Draždjanska tvornica motora na plin - -

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden).

Najbolji namještaji suage kao što: motori na plin (gas), benzini, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjelske i električne namještaje suage.

Namještaje za mršavi plin (Sauganlage). Najveća specijalna tvornica srednje Evrope. Zahtijevajte cjenik besplatno i bez poštarine. Dopolisivanje hrvatski.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravititi sve upite:

- - Kuća Gutenberg, EMANUEL KRAUS - -

Trst, Via S. Nicolò 2.

TVORNIČA PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima. Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošaoci ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora proizvodja svake vrsti ovog jestiva od najboljeg marsejskog griza kao i od dobrog i najfinijega pšeničnoga brašna.

Tvrdka Ivan Šupuk i brat Šibenik

PRODAJEM SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU SE I PISMENE NARUČBE IZ VANA UZ POUZEĆE, A POZNATIM I :: BEZ POUZEĆA DO IZMINUĆA UTANAČENOG ROKA IZPLATE. ::
IMADEM VELIKU ZALIHU GOTOVIH CIPELA I RADIONICU SVAKOVRSNE OBUČE I OPAKANA. IZRADJUJE SE BRZO I TAČNO PO NAJFINIJEM I NAJMODERNIJEM SISTEMU. PODPISANI SE OSOBITO PREPORUČUJE OG. ČINOVNICIMA, C. KRALJ. VOJNICIMA, ORUŽNICIMA I FINANCIJAL. STRAŽARIMA. PRODAJE SE TAKODJER I NA MJESEČNE OBROKE.

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergmanov „Steckenpferd Lilienseife“ (zaštitni znak: Konj na palici) od Bergmann-a i drug. u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najplivisniji od svih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane pjege), kao i za pospješivanje lijepe, mekane i nježne kože. Komad stoji 80 filira, a dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i trgovinama parfimerije itd.

42-50

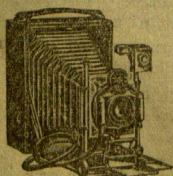
Hrvati! Pomozite Družbu sv. Ćirila i Metoda!

KNJIŽARA I PAPIRNICA

IVANA GRIMANI-A - ŠIBENIK

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor HRVATSKIH, NJEMAČKIH, TALIJANSKIH I FRANCUSKIH KNJIGA, ROMANA, SLOVNICA, RIEČNIKA, onda PISAČIH SPRAVA, TRGOVAČKIH KNJIGA, UREDOVNOG PAPIRA, ELEGANTNIH LISTOVA ZA PISMA I RAZGLEDNICA. Prima predplate na sve HRVATSKE I STRANE ČASOPISE uz originalnu cijenu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zalih svakovrstnih TOPLIJERA, CVIKER-NAOČALA od najbolje vrsti i LEĆA u svim gradacijama.

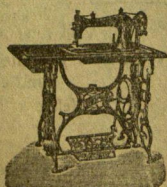

Skladište fotografskih aparata i svih nužgrednih potrebština.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najjeftinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Hrvatska Tiskara

Šibenik - (Dr. Krstelj i drug) - Šibenik

Izradjuje sve tiskarske poslove vrlo ukusno, a uz - najumjerenije cijene. -